

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Q[uo]d per intellectu[m] Psalmi tertij, hoc de Christo nobis
annuncietSp[irit]us ueritatis, quia resurrexit, & in coelu[m] ascendit], &
hoc esse quod dicit: Ego dormiui & soporatus sum & exurrexi, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

sed in lege dñi meditabit die ac nocte. In cathedra pestilentie non sedit, sed est uel erit tamquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo. Iam ergo duo opposita demonstramus consilia, quorum isti termini effectus ualde contrarij sunt. Quod fuit consilium impiorum, in quo abiit, id est, a deo recessit ille non beatus uir, ille uel uetus Adamus. Nimirum hoc, ut qui erat puluis, presumeret uelle, ut esset sicut deus. Quod contra consilium piolorum, in quo non abiit, id est, a deo non recessit iste beatus uir, iste nouus Adamus. Nimirum, ut qui natura erat deus, in puluerem nostrum descendere dignaretur. Illud fuit consilium spiritus diaboli: istud autem consilium spiritus dei. Inde oppositiones istarum, quas diximus, ternarum sunt: quia ille secundum consilium illud abiit, & istius uoluntas secundum consilium istud fuit in lege domini: immo & sicut Apostolus dicit sub lege factus est, cum esset dominus legis. Ille in uia peccatorum stetit, malam quippe cogitationem tantam ambitionis, opere demonstrauit: iste in lege domini die ac nocte meditatus est, ut quod figurabatur per legales ceremonias, uerbi gratia, agni & uituli, ceterorumque hominum, in ueritate sue passionis impletet. Ille in cathedra pestilentie sedit, id est, pestilentiam mortis utriusque, scilicet anime & corporis, posteris suis hereditariam dereliquit: iste autem ut lignum fructiferum hunc fructum in tempore suo dedit, ut comedentes carnem & sanguinem eius, ab illius cibi uetiti reatu simus liberati.

Gene. 3.

Gal. 4.

Iohan. 6.

Quod per intellectum Psalmi secundi, hoc de Christo nobis annunciet spiritus ueritatis, quia propter obedientiam passus sit pro peccatis nostris, scilicet obediendo patri dicenti: Postula a me, nimirum moriendo. Hoc enim fuit postulare, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam, terminos terre.

Caput .XI.

Vare ergo fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania. Dixit enim quodam loco Iudaeis, & quod illis dixit omnibus & gentibus & populis dixit & dixit. Quis ex uobis arguet me de peccato? Si ueritatem dico, quare non creditis mihi? Quid aliud sibi uult percunctatio ista. Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? Iccirco taliter hunc psalmum secundum primo uel precedenti coniungimus: quia iuxta propositum, & hominem sine peccato fuisse conceptum uel natum atque conuersatum Christum dei filium, in illo primo agnoscimus, & in isto secundo causam cur passus fuerit, quam gentes & populi meditates inania non cognouerunt expressam intelligimus. Ait enim: Dominus dixit ad me, filius meus es tu, ego hodie genui te. Postula a me & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terre. Audito uerbo quod dixit, postula a me, modum quoque siue qualitatem postulationis debemus nosse. Quomodo nisi moriendo postulauit? Humilitas proculdubio sacrosanctae eius passionis postulatio fuit, sacrificium fuit, praeter quod aliud holocaustum & pro peccato deus noluisset. Est igitur sensus. Iccirco ego beatus uir, qui morti nihil debui (quia peccatum non feci) mortis debitum solui, iccirco quando fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania, quando asciterunt reges terrae, & principes conuenerunt in unum, aduersus dominum & aduersus me Christum eius: Iccirco (inquam) tacui, semper filii, patiens fui, qui poteram usquequaque dicere, quod semel dixi, ego sum, & abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram, quia dominus pater dixit ad me: Postula a me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terre. Ad hanc patris dictionem, cum multa consonent, illud quoque pertinet quod Esaias inter cetera dixit. Si posuerit pro peccato animam suam, uidebit semen longaeuū, & uoluntas domini in manu eius dirigetur. Unde autem mors eius tanti esset aut tantum ualeret, nisi idem ipse, qui homo in seculo natus est, deus ante secula existeret? Propterea dicitur pater: Postula a me, praemisit, filius meus es tu, ego hodie genui te. Ceterorum, quae sequuntur usque in finem Psalmi, summa haec est, quam dixit, & ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me. Item dixit: Data est mihi omnis potestas in caelo & in terra. Potestas utique iudiciaria a dextris & a sinistris, quae designatur, hoc breui uersiculo: Reges eos in uirga ferrea, tanquam uas figuli confringes eos.

Psalm. 2.

Iohan. 8.

Christus moriendo postulat a patre gentes hereditatem suam
Psalm. 29

Iohan. 18.

Esa. 53.

Iohan. 18.

Mat. 28.

Psalm. 2.

Quod per intellectum Psalmi tertij, hoc de Christo nobis annunciet spiritus ueritatis, quia resurrexit, & in caelum ascendit, & hoc esse quod dicit: Ego dormiui

G. m. i. i.

mīui, rōpōratu s sum, ⁊ exurrexi; et, tu autem domine susceptor meus es:

Caput XII.

Ostquam fremuerunt gentes, & populi gentiles & Iudæi, usq; dum interime-

Verba resur-
gentis Chri.
Psalm. 3.

rent eum, lætati sunt, & multipliciter quasi uicissent gloriati sunt: ipsam eius mortem pro magno tenentes experimento, quod non fuisset à deo, quod fuisset seductor, & iccirco nomen eius perisset, & nulla esset in deo salus eius. ¶ At-

Verba i cœli
ascendentis.

ille & tunc mortuus per triduum loquebatur, & nunc usq; uiuens loquitur, ea quæ conti-

Actu. 7.

net sequens Psalmus: Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me? ea quæ conti-
aduersum me. Multi dicunt animæ meæ, non est salus ipsi in deo eius. Et cætera usq; dor-
miui & soporatus sum, & exurrexi. Quis nisi dormiens dormitione peccati, & soporatus al-
to sopore fallaciæ, non agnoscit hanc uocem resurgentis, hæc esse uerba resurrectionis?
¶ Ergo quod sequitur, non timebo milia populi circumdantis me, exurge domine, saluū me
fac deus meus, uox est ascendentis & euntis sedere à dextris dei. Vtrunq; autem scilicet &
resurrectionem & ascensionem uno uersiculo breuius præstrinxerat, dicens: Tu autem do-
mine susceptor meus es, gloria mea, & exaltans caput meum, Cuius uersiculi Petrus apo-
stolus taliter sensum expressit gloriosum. Hunc Iesum suscitauit deus patrum nostrorum,
& principem ac saluatorem exaltauit dextera sua, ad dandam poenitentiam, & remissionem
peccatorum. ¶ Fecimus quod proposuimus, scilicet demonstrare iam in initio Psalterij
Dauidici quatuor sacramenta hæc, quorum sine fide nullus uiuit, incarnationem, passio-
nem, resurrectionem atq; ascensionem IESU CHRISTI filij dei: ut ordine lucido
ad istum diem processionis spiritus sancti perueniremus, cuius gratiam sonat is, qui conti-
nuo sequitur, Psalmus quartus.

¶ Quod per intellectum Psalmi quarti, qui sic incipit: Cum inuocarem exaudiuit
me deus iusticiæ mee, in tribulatione dilatasti mihi, hoc de Christo
nobis annūciat spiritus ueritatis, quia fecit sicut promisit
dicēs: ⁊ gaudebit cor uestrum, ⁊ gaudium ue-
strum nemo toller a uobis. Ca. XIII.

Um inuocarem exaudiuit me deus iustitiæ meæ, in tribulatione dilatasti mihi.
Huius quippe uersiculum Psalmi superius susceptum habuimus. Signatum est
super nos lumen uultus tui domine, dedisti lætitiā in corde meo: & hoc dilato,
paululum digressi, tetigimus psalmos superiores, ut demonstrarem, quia sa-

In tribulatiōe
dilatasti mihi
Vox e aplos
accepit spiri-
tu sancto
Actu. j

cramentorum salutis nostræ miro modo & latet & splendet hic in Prophetia lucidus or-
do. ¶ Querimus ergo: Nonne uoces quarti huius Psalmi conueniunt rei gesta & uoci illi-
lius diei, quo spiritus sanctus de cælo ueniens, orantes discipulos domini lætificauit, ita ut
dicere congruat conuentui illi & omni Ecclesiæ sequenti, in tribulatione dilatasti mihi, mi-
serere mei, & exaudi orationem meam: Omnes enim perseverantes erant unanimes in ora-
tione, cum mulieribus, & Mariā matre domini Iesu, & fratribus eius. Nonne ita contigit
illis, ut sonat ista uox spiritus Prophetici: in tribulatione dilatasti mihi? Eatenus quippe
non latum, immo ualde angustum fuerat eorum & cor & os? Quomodo angustum cor?
Homines erant sine literis & idiotæ. Quomodo angustum os? Vnius habebant rusticita-
tem linguæ Hebraicæ, ita ut loquentes ex idiomate suæ locutionis, statim fierent manife-
sti quod essent Galilæi. Qui sic angusti fuerant cordis & oris, ita dilatati sunt, ut & scriptu-
ras intelligerent, & loquerentur linguis, & quod maximum est, non in pace, sed in t̄ pace.
Ibant enim gaudentes à conspectu concilij, quoniam digni habitus sunt, pro nomine IESU
contumeliam pati. ¶ Magna & mira dilatio illorū qui unanimiter perseverantes in
oratione secundum istam uocem Propheticam, miserere mei & exaudi orationem meam,
sic exauditi fuerant, ut in corde scripturas, in ore linguas, in utroq; adepti constantiam, lo-
querētur magistratibus, dicerent tam plebi, quā senioribus. Filij hominum usq; quo gra-
ui corde, ut quid diligitis & queritis mendacium? Scitote quoniam mirificauit dominus
sanctum suum. Quid enim aliud uerba illa sapiunt, uiri Israelitæ deus patrum nostrorum
glorificauit filium suum Iesum, & cætera usq;, poenitentini igitur & conuertimini, ut deo
seruantur uestra peccata. Et quā pulchre, quod hic scriptum est in Psalmis: Irascimini
& nolite

lege t̄ perse-
quutione

Actu. 7
Dilatatio apo-
stolorū in die
Pentecostes

Psalm. 4

Actu. 3